

บทคัดย่อ

พื้นที่ทางเชื่อมต่อป่าเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าป่าเลนคลองม่วงกลวง เป็นพื้นที่ป่าอีกผืนหนึ่งที่ยังคงความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพรรณและสัตว์ป่าหายากหลายชนิด เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มป่าคลองแสง-เขาสวก สามารถแบ่งชนิดสังคมพืชคลุมดินในพื้นที่ศึกษาออกเป็นชนิดต่าง ๆ ได้แก่ ป่าดงดิบชื้น (tropical rain forest/ Moist evergreen forest) พบกระจายทางด้านทิศตะวันออกของแนวเชื่อมต่อในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคา พื้นที่รวมทั้งสิ้น 3.961 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,475.958 ไร่ ป่าชายเลน (Mangrove forest) พบกระจายต่อเนื่องตลอดแนวชายฝั่งตะวันตกของชายฝั่งทะเลอันดามัน มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 4.067 ตารางกิโลเมตร หรือ 2,542.186 ไร่ และนอกจากนี้ยังมีพื้นที่เกษตรกรรม รวมถึงที่อยู่อาศัยและถนนสายหลัก (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4) มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 1.024 ตารางกิโลเมตร หรือ 640.053 ไร่ ป่าดงดิบชื้นพบพรรณไม้ในวงศ์ตาเสือ (MELIACEAE) มีร้อยละการปกคลุมของเรือนยอดมากที่สุดคือ 44.59 มีความหนาแน่นของพรรณไม้รวม 1,315 ต้นต่อเฮกตาร์ ปริมาตรไม้รวมเท่ากับ 45.23361 ลูกบาศก์เมตรต่อเฮกตาร์ พื้นที่หน้าตัดรวมของพรรณไม้เท่ากับ 5.74128 ตารางเมตรต่อเฮกตาร์ ค่าดัชนี Shannon - Wiener Index ในพื้นที่ป่าดงดิบชื้นพบว่าไม้ใหญ่มีค่าความหลากหลายชนิดเท่ากับ 4.14 ไม้หนุ่ม 3.82 และกล้าไม้ 2.44 ตามลำดับ ค่าดัชนี Simpson's diversity index ของไม้ใหญ่เท่ากับ 0.982 ไม้หนุ่ม 0.976 และกล้าไม้ 0.978 ป่าชายเลนพบการปกคลุมของพรรณไม้ในวงศ์โก้งกang (RHIZOPHORACEAE) มีร้อยละการปกคลุมของเรือนยอดมากที่สุดคือ 34.84 มีความหนาแน่นของพรรณไม้รวม 1,998 ต้นต่อเฮกตาร์ ปริมาตรไม้รวมเท่ากับ 22.01848 ลูกบาศก์เมตรต่อเฮกตาร์ พื้นที่หน้าตัดรวมของพรรณไม้เท่ากับ 3.66788 ตารางเมตรต่อเฮกตาร์ ค่าความหลากหลายชนิดของพันธุ์ไม้ตามค่าดัชนี Shannon-Wiener Index ในพื้นที่ป่าชายเลนพบว่าไม้ใหญ่ ไม้หนุ่มและกล้าไม้ มีค่าความหลากหลายชนิดเป็น 0.87 , 1.35 และ 0.87 ตามลำดับ ค่าดัชนี Simpson's diversity index ของไม้ใหญ่ ไม้หนุ่ม และกล้าไม้ มีค่าเป็น 0.393, 0.742 และ 0.6 ตามลำดับ ชนิดพืชหายากพืชเฉพาะถิ่น พืชถูกคุกคาม และชนิดที่มีคุณค่าต่อการอนุรักษ์พบจำนวน 6 ชนิด 4 วงศ์ ด้านสัตว์ป่าพบสัตว์ ทั้งหมด 108 ชนิด โดยจำแนกเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม 4 อันดับ 13 วงศ์ 18 ชนิด นก 32 วงศ์ 86 ชนิด และสัตว์เลื้อยคลาน 4 วงศ์ 4 ชนิด ซึ่งมีชนิดของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ที่มีบทบาทต่อระบบนิเวศ ทั้งหมด 5 ชนิด จากสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมขนาดใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญในระบบนิเวศป่าไม้ 16 ชนิด กลุ่มงานวิจัยสัตว์ป่า (2553) ได้แก่ หมีควาย (*Ursus thibetanus*) เลียงผา (*Capricornis sumatraensis*) กวางป่า (*Rusa unicolor*) เก้ง (*Muntiacus muntjak*) และหมูป่า (*Sus scrofa*) ค่าความหลากหลายชนิดบริเวณที่เป็นพื้นที่อนุรักษ์เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองนาคาและเขตห้ามล่าสัตว์ป่าป่าเลนคลองม่วงกลวงมีค่าความหลากหลายค่อนข้างต่ำ การกระจายของสัตว์ป่า สังเกตได้ว่าโอกาสพบสัตว์ป่าสูงอยู่ในบริเวณป่าดิบสมบูรณ์ และป่าชายเลนสมบูรณ์ และจะน้อยลงเมื่ออยู่

ใกล้แหล่งน้ำ ลำคลอง บ่งบอกให้ทราบว่าบริเวณใกล้แหล่งน้ำ จะเป็นที่อันตรายของสัตว์ ซึ่งสอดคล้องกับการลงพื้นที่สำรวจพบร่องรอยการเก็บหาของป่า การทำอุปกรณ์จับสัตว์ของชาวบ้านใกล้บริเวณริมน้ำ ซึ่งควรที่จะมีมาตรการในการป้องกันและปราบปรามต่อไป